

BASIN BÜLTENİ**03.09.2025**

DEVA Partili Ekmen'den
Batman Çayı'ndaki balık ölümleri için soru önergesi:

"Son 10 yıl içinde Batman Çayı'nda kaç defa toplu balık ölümü yaşanmıştır?"

DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen, Batman Çayı'nda meydana gelen toplu balık ölümleriyle ilgili olarak Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın yazılı olarak yanıtlaması istemiyle Türkiye Büyük Millet Meclisine bir soru önergesi verdi. Ekmen, olayın sadece yerel bir çevre sorunu değil, aynı zamanda Türkiye'nin su kaynakları yönetimi, çevresel denetim mekanizmaları ve kurumsal sorumluluk anlayışı açısından ciddi bir alarm olduğunu vurguladı.

Çevresel etki değerlendirmesi yetersiz, denetim mekanizması zayıf

Batman Çevre Gönüllüleri Derneğinin saha incelemelerine dikkat çeken Ekmen, Batman Çayı'nda 23 Ağustos 2025 tarihinde meydana gelen toplu balık

ölümleri, yalnızca bir yerel çevre sorunu değil; aynı zamanda Türkiye'nin su kaynakları yönetimi, çevresel etki değerlendirme uygulamaları ve kurumsal denetim yeterliliği açısından alarm verici bir vaka olarak değerlendirilmelidir. Yerel medyada geniş şekilde yer bulan bu olayda, Batman Çevre Gönüllüleri Derneği tarafından yapılan saha incelemelerine göre, BOTAŞ'ın Balpınar Beldesi yakınlarında yürüttüğü boru hattı yenileme çalışmaları sırasında Batman Çayı'nın yönü değiştirilmiş; ancak bu süreçte 'can suyu' bırakılmaması nedeniyle çayın belirli bölümleri tamamen kurumuş, milyonlarca balık ve su canlısı yaşamını yitirmiştir. Batman Çevre Gönüllüleri Derneği Başkanı Hasan Argunağa, yaşananları 'çevresel bir katliam' olarak tanımlamış ve kamu kurumlarının sorumluluk alması çağrısında bulunmuştur. Bu olay, daha önce yine aynı bölgede baraj su seviyesinin ani düşürülmesi, tarımsal ilaçlamaların dere yataklarına karışması gibi nedenlerle yaşanan balık ölümleriyle birlikte ele alındığında, süregelen bir ihmal zincirinin göstergesidir" dedi.

Dicle'nin can damarı kuruyor

Batman Çayı'nın sadece Batman için değil, Dicle Nehri havzasının stratejik bir bileşeni olduğunu hatırlatan Ekmen, "Batman Çayı, sadece Batman için değil, Dicle Nehri'ne bağlı havzanın önemli bir bileşeni olarak bölgesel su güvenliği, tatlı su biyoçeşitliliği ve kırsal geçim kaynakları açısından stratejik öneme sahiptir. Bu ölçekte bir çevre felaketinin, yalnızca teknik bir hata olarak değerlendirilmesi mümkün değildir; yaşananlar, kamu kurumlarının koordinesizliği, çevresel risk öngörüsüzlüğü ve şeffaflık eksikliği ile yakından ilişkilidir" açıklamasında bulundu.

23 Ağustos 2025'te Batman Çayı'nda yaşanan balık ölümleriyle ilgili Bakanlığınıza ulaşan inceleme raporu, tutanak veya denetim belgesi var mıdır?

Mersin Milletvekili Ekmen, Bakan Yumaklı'nın yanıtlaması istemiyle verdiği önergede şu sorulara yanıt aradı:

1. Batman Çayı'nda 23 Ağustos 2025 tarihinde yaşanan toplu balık ölümleriyle ilgili olarak Bakanlığınıza ulaşan herhangi bir inceleme raporu, tutanak veya yerel denetim belgesi mevcut mudur?
2. Söz konusu bölgede BOTAŞ tarafından yürütülen boru hattı çalışmaları öncesinde, Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) raporu hazırlanmış mıdır? Varsa içeriğinde "can suyu" bırakılmasına dair bir yükümlülük bulunmakta mıdır?

3. Bakanlığınızın, BOTAŞ veya diğer kurumlara yönelik bu çevre felaketiyle ilgili başlattığı herhangi bir idari veya cezai işlem var mıdır?
4. Balık ölümlerine sebep olan müdahalenin ardından bölgedeki su kalitesi, oksijen oranı, pH dengesi ve kimyasal kirlilik gibi parametreler ölçülmüş müdür? Ölçüldüyse sonuçları kamuoyu ile paylaşılacak mıdır?
5. Olay yerine giderek tespitite bulunan Batman Çevre Gönüllüleri Derneği ve Başkan Hasan Argunağa tarafından yapılan açıklamalar Bakanlığınızca dikkate alınmış mıdır? Bu sivil toplum yapısıyla iş birliği planlanmakta mıdır?
6. Son 10 yıl içinde (2015 – 2025) Batman Çayı’nda kaç defa toplu balık ölümü yaşanmıştır? Bu olayların nedenlerine ilişkin Bakanlığınızın elinde hangi veriler ve sonuçlar mevcuttur?
7. Türkiye genelinde 2020 – 2025 yılları arasında kamu altyapı çalışmaları nedeniyle yaşanan benzer ekolojik tahribatlar ve balık ölümleri ile ilgili kaç vaka kaydedilmiştir?
8. “Can suyu bırakılması” uygulamasıyla ilgili olarak kamu kurumlarına ve özel sektör projelerine yönelik rehber, genelge veya bağlayıcı düzenleme var mıdır?
9. Tarım ve Orman Bakanlığının, tatlı su kaynaklarının ekosistem temelli yönetimi konusunda mevcut veya planlanan ulusal stratejileri nelerdir?
10. Bakanlığınızın, Batman Çayı özelinde yürütmeyi planladığı herhangi bir rehabilitasyon çalışması, balık stoklarını destekleme programı veya biyolojik izleme projesi var mıdır?